

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.867/2019/6.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Molnár Tibor Tamás bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Czeglédy és társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Fodor Tímea ügyvéd)

Az alperesek:

I.rendű alperes neve I. rendű

II.rendű alperes neve II. rendű

Az alperesek képviselői:

... jogtanácsos I. rendűért

... jogtanácsos II. rendűért

A per tárgya:

Közérdekű adat kiadása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.569/2018/12/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 62.P.21.256/2017/19.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2017. február 21-én közérdekű adatigénylással fordult a I.rendű alperes nevéhez, amelyben azt kérte, hogy az alperes a 2008. január 1. és 2015. december 31. közötti időszakban az ... (a továbbiakban: ...) által Magyarország vonatkozásában lefolytatott valamennyi vizsgálat során keletkezett jelentéseket küldje meg számára. Az alperes a kért adatok kiadását megtagadta. Válaszlevelében közölte, hogy európai uniós jogszabályok nem teszik lehetővé az adatok kiadását, közölte, hogy a felperes igényével közvetlenül az ...-hoz fordulhat.

A felperes keresete és az alperesek ellenkérelme

- [2] A felperes pontosított keresetében arra kérte kötelezni az alperest, hogy adja ki részére a 2008. január 1. és 2015. december 31. között az ... által Magyarország vonatkozásában lefolytatott valamennyi vizsgálat során keletkezett jelentéseket, elektronikus formában a felperes nevére, a felperesi jogi képviselő címére való megküldéssel. Előadta, hogy a kérdéses ügyekben a vizsgálatok már lezárultak, így nincs olyan védendő érdek, amely az adatok nyilvánosságra hozatalát akadályozná. Álláspontja szerint az európai uniós pénzek felhasználásának átláthatósága olyan nyomós közérdek, amely mindenképpen megalapozza a nyilvánosságra hozatalt. Megjegyezte, hogy a kialakult gyakorlat szerint a közérdekű adat megismerése iránti igény megtagadását szűken kell értelmezni.
- [3] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a peresített időszakra nézve 24 db ... jelentés valóban a birtokában van, de ezek kapcsán nem minősül adatkezelő szervnek, csak a hatóság jogosult az adatok kiadásáról dönten. A főszabály szerint ezek a jelentések és dokumentumok nem nyilvánosak, hivatkozott ebben a körben a 883/2013/EU rendeletre, az 1049/2001/EK rendeletre és a 2185/96/EURATOM, EK rendelet szabályaira, valamint az Európai Bíróság esetjogára.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a felperes által kiadni kért ... jelentések nem vitásan az alperes kezelésében álltak, az alperes azokat nem csupán tárolja, hanem megteszi az adatokat érintő szükséges intézkedéseket is. Rögzítette: az ... az Európai Unió olyan szervezete, amelyet az Európai Bizottság hozott létre pénzügyi érdekei védelme érdekében abból a célból, hogy az uniós források felhasználása szigorú, átlátható és szabályszerű módon történjék meg. Az ... vizsgálatokról szóló 883/2013/EU, Euratom rendelet egyes cikkei alapján megállapította, hogy az alperes a vizsgálati jelentések tekintetében csupán koordinációs tevékenységet lát el, amely nem egyezik meg az ... egyik tevékenységével sem, vagyis a kért adat nem az alperes tevékenységére vonatkozik, és nem is közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, vagyis nem köteles azokat megismerhetővé tenni. Az elsőfokú bíróság rögzítette azt is, hogy az 1049/2001/EK rendelet egyes cikkei az európai unió polgárainak az intézmények dokumentumaihoz történő hozzáféréshez tartalmazzak szabályokat. Az EK rendelet 5. cikkében rögzített konzultációs kötelezettséget a 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 29. § (2a) bekezdése is tartalmazza, mely rendelkezés 2015. július 16-ától hatályos. Ez a szabály előírja, hogy amennyiben az adatkiadásra vonatkozó igénylés, olyan adatra vonatkozik, amely az európai unió valamely intézménye, vagy tagállama állított elő, az adatkezelő köteles haladéktalanul megkeresni az európai unió adott intézményét vagy tagállamát és erről tájékoztatni kell az igénylőt. A jelen

esetben az alperes ezen kötelezettségének nem tett eleget, nem kereste meg az ...-ot és az 1049/2001/EK rendelet 5. cikkében is rögzített konzultációs kötelezettségét nem teljesítette. Az elsőfokú bíróság szerint ugyanakkor az igényelt adatok kiadásának jogszabályban előírt feltételei ténylegesen nem valósultak meg, ezért a felperes keresetét el kellett utasítani. Kiemelte, hogy az Infotv. nem tartalmaz szankciót arra az esetre, ha a jogszabályban előírt kötelezettségének az adatkezelő nem tesz eleget. A szankció hiányát az elsőfokú bíróság szerint azonban nem lehet úgy értelmezni, hogy a jogszabályban rögzített kötelezettség elmulasztása automatikusan az adatok kiadásához vezetne. Az adatok nyilvánosságáról - a kötelező konzultáció és az arra adott válasz hiányában - az ... főigazgatója jogosult dönteni figyelemmel a 883/2013/EU, EURATOM rendelet 10. cikkére, melyet az Európai Bíróság joggyakorlata is alátámaszt.

- [5] Az alperes személyében az elsőfokú ítélet meghozatalát követően a másodfokú eljárás során jogutódlás következett be, az alperes jogutódja az II.rendű alperes neve, amely a perben a továbbiakban II. rendű alperes, mert az I. rendű alperes perből való elbocsátásához a felperes nem járult hozzá.
- [6] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Rögzítette, hogy az alperesek közfeladatot ellátó szervnek minősülnek, az ... jelentések vonatkozásában az I. rendű alperes 2018. május 20-áig, a II. rendű alperes pedig ezt követően koordinációs tevékenységet lát el, ez pedig megalapozza adatkezelői minőségüket és azt, hogy az ebben a körben általuk kezelt adatok az Infotv. 3. § 5. pontja alapján közérdekű adatnak minősülnek. Vitathatatlanak nevezte azt, hogy az ... azért küldte meg a jelentéseit az I. rendű alperesnek, mert azok az I. rendű alperes feladatkörének ellátáshoz szükségesek. Rögzítette, hogy az ... jelentésének megismerésére mindenképpen alkalmazni kell az 1049/2001/EK rendeletet, mert az teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban. Ezen jogszabály 5. cikke az, amely konzultációs kötelezettséget ír elő arra az esetre, ha valamely tagállamhoz a birtokában lévő valamely uniós intézménytől származó dokumentumra vonatkozó kérelem érkezik. Ezzel azonosan rendelkezik az Infotv. 29. (2a) bekezdése is. Ez nem érinti azt a rendelkezést, hogy ilyen esetben a tagállam a kérelmet átirányíthatja az uniós intézményhez. A jogerős ítélet is rögzítette, hogy az I. rendű alperes megszegve törvényi kötelezettségét az ...-ot nem kereste meg, az érintett intézménnyel nem konzultált, illetve a kérelmet nem is irányította át az ...-hoz.
- [7] A másodfokú bíróság külön is rögzítette azt, hogy a kiadni kért ... jelentések tartalma a bíróság előtt nem ismert, nincs adat arra vonatkozóan, hogy azok milyen az EU költségvetését érintő projektekre vonatkoztak, milyen jogsértéseket vizsgáltak, és ennek alapján melyek azok a védendő érdekek, amelyek a dokumentumok kiadását befolyásolhatják.
- [8] A felperes a jelentések egészét kívánta megismerni, a jelentések teljes nyilvánosságáról csak az adatgazda, vagyis az ..., illetve annak főigazgatója dönthet a 883/2013/EU, EURATOM rendelet 10. cikkében foglaltakra figyelemmel.
- [9] A Fővárosi Ítéletábra nem vitatta azt, hogy az európai pénzek felhasználásának ellenőrzése, ellenőrizhetősége nyomós közérdek. Ugyanakkor leszögezte, hogy az ... válaszában hiányában nem vizsgálható, hogy a rendelet 4. cikkében meghatározott és a jogerős ítéletben is felsorolt megtagadási okok mennyiben állhatnak fenn, ebben a kérdéskörben a bíróság az ...-fal történő konzultáció elmulasztása okán nem tud állást foglalni. A jogerős ítélet álláspontja szerint az 1049/2001/EK rendelet, valamint a 883/2013/EU, EURATOM rendelet az Infotv. rendelkezésein felül olyan speciális eljárást írnak elő kötelezően a megismerhetőség tekintetében, melyeket megismerhetőségi korlátként a perbeli esetben figyelembe kellett venni. A másodfokú bíróság egyetértett azzal az állásponttal, hogy amennyiben az adatkezelő megszegi az Infotv. 29. § (2a) bekezdésében előírt törvényi kötelezettségét önmagában még nem vezethet az adatkiadásra kötelezésre, a megkeresés teljesítésének elmaradása nem értelmezhető oly módon, hogy a dokumentumok egyértelműen közzétehetőek lennének.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és a keresettel egyező tartalmú új határozat hozatalát kérte. Megsértett jogszabályként az Infotv. 26. §-át, 29. § (1) bekezdését, valamint 31. §-át, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdését és 164. § (1) bekezdését jelölte meg. Kérelmében előadta, hogy az alperes kötelezettsége lett volna megkeresni, illetve konzultációt folytatni az ...-fal, a kért adatok pedig az alperes rendelkezésére állnak. Előadta azt is, hogy lezárt vizsgálatokra vonatkozó jelentéseket igényelt, az alperesek pedig nem hivatkoztak az egyes jelentések kapcsán olyan konkrét döntéshozatali eljárásokra, folyamatban lévő vizsgálatokra, amelyek lefolytatásához, így az adott jelentésekben foglaltak titokban tartásához fűződő érdek állt volna fenn, márpedig a megtagadás jogszerűsége körében az alperest terhelte volna a bizonyítás kötelezettsége. Hivatkozott arra, hogy az európai pénzek felhasználásának átláthatósága olyan nyomós közérdek, amely mindenképpen megalapozza a nyilvánosságra hozatalt. Hangsúlyozta, hogy az alperes elmulasztotta az uniós jogszabályok szerinti konzultációs kötelezettségét, és a kérelmet sem irányította át az ...-hoz. A felperes szerint ebből okszerűen következik az, hogy a kért dokumentumok közzétehetőek, vagyis kiadhatóak, mert az alperesek nem hivatkozhatnak saját felróható magatartásukra előnyök szerzése céljából, jogsértő magatartásuk nem maradhat jogkövetkezmény nélkül.
- [11] A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [13] A jelen esetben nem volt vitatott, hogy az alperesek közfeladatot látnak el. Az ítélet tábla helytállóan állapította meg, hogy a kért adatok közfeladathoz kapcsolódnak, az ... jelentéseit érintően a jogszabály feladatot is telepített az adatkezelőhöz. Ilyen körülmények között a kért adatok közérdekű adatnak minősülnek az Infotv. 3. § 5. pontja értelmében.
- [14] Az Infotv. 31. § (2) bekezdése alapján az adatkiadás megtagadásának jogszerűségét az adatkezelő köteles bizonyítani. A jelen esetben az adatkezelő érdemben arra hivatkozott, hogy európai uniós jogszabályok zárják ki az adatok automatikus kiadását.
- [15] A másodfokú bíróság részletesen elemezte a vonatkozó uniós rendelkezéseket, az 1049/2001/EK rendeletet és az ... által lefolytatott vizsgálatokról szóló 883/2013/EU, EURATOM rendeletet.
- [16] A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy az Európai Unió Bíróságának esetjoga elismeri: az ... vizsgálati dokumentumait mind a folyamatban lévő, mind a lezárt vizsgálatok tekintetében megilleti az általános védelem, vagyis mentesülnek a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés alól, amely alól csak nyomós közérdek engedhet kivételt. A felperes álláspontja ezzel szemben az volt, hogy az európai uniós pénzek sorsának nyomon követése nyomós közérdeknek minősül.
- [17] Az Infotv. 29. § (2/a) bekezdése értelmében, ha az igénylés olyan adatra vonatkozik, amelyet az európai unió valamely intézménye vagy tagállama állított elő, az adatkezelő haladéktalanul megkeresi az európai unió érintett intézményét vagy tagállamát és erről az igénylőt tájékoztatja. A tájékoztatás megtételétől az európai unió intézménye vagy tagállama válaszában az adatkezelőhöz való beérkezéséig terjedő időtartam az adatigénylés teljesítésére rendelkezésre álló határidőbe nem számít bele. Az 1049/2001/EK rendelet 5. cikke értelmében, ha valamely tagállamhoz a birtokában lévő valamely intézménytől származó dokumentum iránti kérelem érkezik, a tagállam konzultál az érintett intézménnyel olyan döntés meghozatala érdekében, amely nem veszélyezteti e rendelet céljainak megvalósítását, kivéve, ha egyértelmű, hogy a dokumentum közzétehető, illetve nem tehető közzé. A tagállam a kérelmet átirányíthatja az intézményhez.

- [18] Az alperes nem vitásan konzultációs kötelezettségét, megkeresés iránti kötelezettségét jelen esetben nem teljesítette. Az eldöntendő kérdés az volt, hogy önmagában ez a jogszabálysértés jelenti-e azt, hogy az adatok automatikusan megismerhetővé válnak.
- [19] A Kúria egy hasonló ügyben korábbi ítéletében úgy foglalt állást, hogy külön jogszabályi felhatalmazás hiányában a konzultáció elmaradása nem eredményezi automatikusan az adatok megismerhetőségét. Ez azt jelenti, hogy a konzultáció elmaradása esetén az ... főigazgatója jogosult dönteni az adatok kiadhatóságáról (Kúria Pfv.IV.20.448/2018/6.).
- [20] A perbeli esetben nincs indok a Kúria korábbi határozatától való eltérésre. Az európai uniós jogszabályokban foglaltak az Infotv. rendelkezéseihez képest speciális megismerési akadályoknak minősülnek, figyelemmel az uniós jog elsőbbségére is.
- [21] Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [22] 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 3. § 5. pont, 26. § (1) bekezdés, 29. § (2a) bekezdés

Záró rész

- [23] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson kívül bírálta el.
- [24] A Kúria a felperest kötelezte a II. rendű alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján.
- [25] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdésének o) pontja alapján tárgyi illetékmentességet élvez.

Budapest, 2020. november 4.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

S.K.

bírósági ügyintéző